

EL JACIMENT PREHISTÒRIC DEL "ROC DE LA MELCA" I LA SEVA CRONOLOGIA

SANT ANIOL DE FINESTRES (GIRONA)

PER

NARCÍS SOLER I MASFERRER

LOCALITZACIÓ

El *Roc de la Melca* és un gran bloc de pedra sorrenca fossilífera eocènica, desplaçat del seu estrat (Riuró, 1969). Sota les seves vores queda un petit abric que fou ocupat per l'home prehistòric.

Està situat en la vall de Sant Aniol de Finestres, a l'Est del poble i a l'esquerra del riu Llémena o Riera de Sant Aniol. En el mapa 1:50.000 de l'Institut Geogràfic i Cadastral, full 295, les seves coordenades són 42° 05' de latitud Nord i 6° 16' de longitud Est.

Com a cosa curiosa citarem que a la part superior de l'enorme bloc, plana i lleugerament inclinada, i que és fàcilment accessible per un dels costats, hi ha unes regueres i cassoletes circulars, de 50 cm. o més de diàmetre. L'interior del cercle queda de vegades sense reenfonçar, i circumferències i cassoletes tenen un lloc rebaixat que sembla apropiat perquè l'aigua s'escorri. Situades a diversos nivells, aquests llocs rebaixats semblen establir una mena de comunicació entre elles. M. Oliva (1961) pensava que probablement en època moderna el bloc havia servit de pedrera per treure moles de molí, i que les regueres i cassoletes eren els senyals d'aquestes extraccions.

En els monuments megalítics i també en les coves sepulcrales artificials i en d'altres jaciments prehistòrics abunden les cassoletes, de formes més o menys curioses, de vegades també comunicades entre elles amb reguerons. L'ur interpretació resta enigmàtica.

Sense voler ocupar-nos ara d'aquesta difícil qüestió, citarem només dos llocs on es poden trobar regueres circulars idèntiques a

les del *Roc de la Melca*. Un és el *Puig Quermany Petit*, a Pals, on hi ha habitacions tallades a la roca, i sitges, dipòsits i molins (Badia, 1977, p. 278), que fan suposar un poblament proto-històric. Aquí les regueres circulars són interpretades com molins (Badia, 1977, p. 286). Un altre, en una roca granítica que ens mostrà Joaquim Bosch prop del *Molí de Can Nadal*, a Llagostera, on les circumferències hi són nombroses i situades escalonadament a diversos nivells. Un intent de catalogar i explicar aquestes regueres i cassolente en pedra sorrenca o granítica seria un treball molt interessant.

HISTÒRIA

El jaciment prehistòric del *Roc de la Melca* fou descobert per Francesc Riuró, el qual ha senyalat molts i importants jaciments a les rodalies de Sant Aniol de Finestres (Riuró, 1969).

Durant alguns anys, el *Roc de la Melca* fou visitat per Francesc Riuró, Miquel Oliva i llurs col·laboradors, els quals recolliren el material que avui guarda el Servei d'Investigacions Arqueològiques de la Diputació de Girona i Museu Arqueològic de Girona.

La primera notícia la donà M. Oliva (1961), i a aquesta li seguiren curtes notes (Oliva, 1969; Riuró, 1969; Oliva, 1976; Soler, 1976).

INTERPRETACIONS

M. Oliva (1961) pensava que els posseïdors d'una indústria lítica tan pobra, microlítica i poc reeixida com la que fabricaren els habitants prehistòrics del *Roc de la Melca* degueren ésser mesolítics retardats, o sigui, un grup de caçadors que visqueren contemporàniament al ple Neolític, quan ja els grups més avançats coneixien la ceràmica i basaven llur economia en l'agricultura i la ramaderia. Els caçadors de l'arraconada vall de Sant Aniol de Finestres haurien estat apartats dels corrents del seu temps.

Per F. Riuró (1969), l'abric montenia una indústria microlítica, pobríssima, post-paleolítica o mesolítica. El material paleontològic poc podia ajudar a donar una cronologia, ja que es trobava en pèssimes condicions per a ésser estudiat a causa de la trituració a què fou sotmès ja en època prehistòrica.

Al mateix any, M. Oliva (1969) diu que els treballs de recollida de materials han continuat fins a la quasi liquidació del jaciment,

i deixa ben clar que l'abric només contenia un sol estrat fèrtil, el qual hauria proporcionat la totalitat del material arqueològic i paleontològic. Aquest fet és per nosaltres de gran importància, ja que justifica el que podem considerar al jaciment com una unitat i estudiar en conjunt la totalitat de la indústria lítica i òssea, així com també les restes de fauna. Podem pensar que el *Roc de la Melca* fou habitat durant un temps relativament curt de la llarga seqüència prehistòrica, ja fos d'una manera constant o esporàdica. Considerava probable també M. Oliva que la cronologia del *Roc de la Melca* estés en relació amb la de *El Clot de l'Infern* (Les Encies, Les Planes), situat no lluny del jaciment que ara ens ocupa, però a la vall del Riubrugent (Soler, 1976), el qual seria Epipaleolític o Neolític inicial. En una relació de jaciments excavats al 1973 (Oliva, 1976), insisteix en una datació al Mesolític o a l'Epipaleolític, a causa de l'atipisme de la indústria, de la poca entitat que hi tenen els burins i els raspadors, i a l'abundància de restes de petits animals, sobretot conills i aus.

En un treball de síntesi sobre el Paleolític a les comarques gironines, nosaltres mateixos (Soler, 1978), senyalàvem la dificultat d'atribuir una cronologia al jaciment. Una pedra gran allisada per una de les cares ens feia pensar en un rudimentari molí de mà i en què el *Roc de la Melca* podria ésser un jaciment ja quasi Neolític, on la brillant tradició de la talla de pedra s'hauria perdut en ésser innecessària amb el canvi de manera de viure. Concloïem dient que caldrien noves prospeccions i estudis per confirmar o rebutjar aquesta hipòtesi.

LA INDÚSTRIA LÍTICA DEL ROC DE LA MELCA

Des de fa poc hem estudiat la totalitat de la indústria lítica procedent del *Roc de la Melca*, que suposem que procedeix d'un sol estrat arqueològic, tal com senyalà M. Oliva.

Es tracta realment d'una indústria lítica pobra i mal tallada, però que conté útils hipermicrolítics. Només el 56% és tallada en sílex, i aquest és sempre d'una qualitat molt deficient i d'una gran varietat. Entre 2.083 fragments lítics només hem pogut senyalar-hi 190 útils.

Els que abunden més són els denticulars, en la major part marginals (31,6%). Segueixen els burins (13,9%), entre els quals domi-

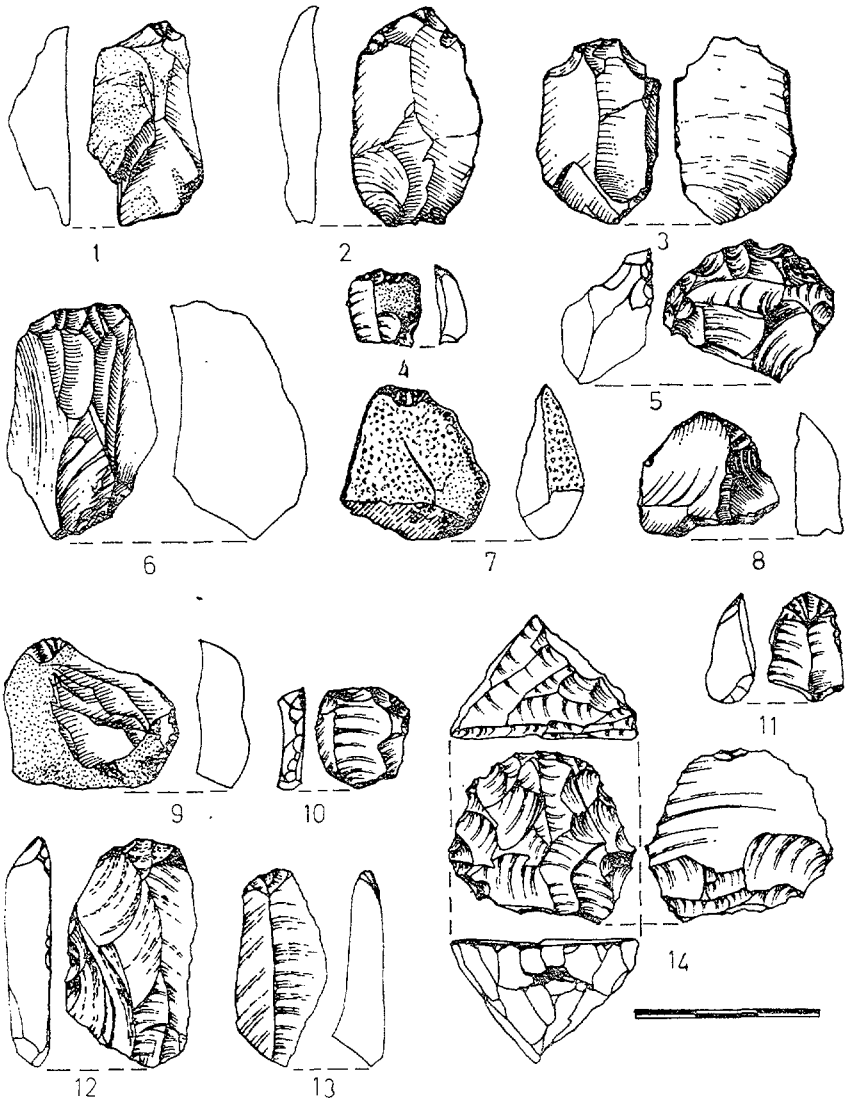

Figura 1. — 1 RM-154, Raspador frontal. — 2 RM-1715, Raspador de morro ogival. — 3 RM-1596, Raspador doble. — 4 RM-822, Raspador frontal. — 5 RM-348, Raspador frontal carenat (denticulat). — 6 RM-1197, Raspador carenat. — 7 RM-1129, Raspador frontal. — 8 RM-1960, Raspador frontal. — 9 RM-1143, Raspador frontal. — 10 RM-70, Raspador frontal amb retoc lateral. — 11 RM-110, Raspador frontal. — 12 RM-1122, Raspador frontal. — 13 RM-246, Raspador frontal. — 14 RM-2216, Raspador denticulat carenat (i burí pla, doble).

nen llargament els que són sobre retoc, seguits de les rascadores (13%), que són també en bona part només marginals.

Donem un quadre-resum de la indústria del *Roc de la Melca* segons la llista tipus de G. Laplace (1974), el qual evitarà una llarga enumeració.

Sorprèn la poca entitat dels raspadors (4,6%), i que els pocs que hi ha siguin molt defectuosos, exceptuant un excellent raspador carenat. Denticulats marginals, rascadores marginals i abruptes marginals, donada la poca qualitat de la matèria prima i la talla descurada, són de mal destriar.

La mateixa observació que va fer F. Riuoró (1969) sobre les restes paleontològiques, de què havien estat completament engrunades ja en època prehistòrica, es podria fer de la indústria lítica. Les ascles i làmines de pedra estan trencades, al nostre entendre ben voluntàriament, de tal manera que hem pogut fer concordar diversos fragments que procedeixen de llocs diferents del jaciment. La majoria dels fragments presenten osques i denticulacions.

Davant de l'elevat percentatge de burins (13,9%), que seria molt més alt si no haguéssim estat tan estrictes en la classificació d'útils amb retoc marginal, es feia difícil mantenir una datació de Mesolític, ja que els burins solen ésser abundants en determinats períodes del Paleolític Superior. També hi ha un elevat percentatge de burins a *Coma d'Infern* (o Clot de l'Infern), jaciment que nosaltres pensem que pot situar-se a l'Epipaleolític, encara que té notables perduracions del Magdalenian.

De totes maneres, qualsevol comparació entre *Coma d'Infern* i el *Roc de la Melca* dona ara, quan ja coneixem la totalitat de la indústria lítica dels dos jaciments, un resultat completament negatiu. Els habitants prehistòrics de *Coma d'Infern* tallaren amb rara perfecció quasi exclusivament un bon sílex, la presència del qual en un jaciment tan proper al *Roc de la Melca* no deixa de sorprendre. A més, estaven molt especialitzats en la fabricació de triangles escalens amb la tècnica del microburi, tècnica que no utilitzaven els del *Roc de la Melca*.

Dels jaciments que portem estudiats al Nord de Catalunya, només un es podia comparar favorablement amb el *Roc de la Melca*. Es tracta de *Castell Sa Sala* (Vilanova de Sau), jaciment encara inèdit.

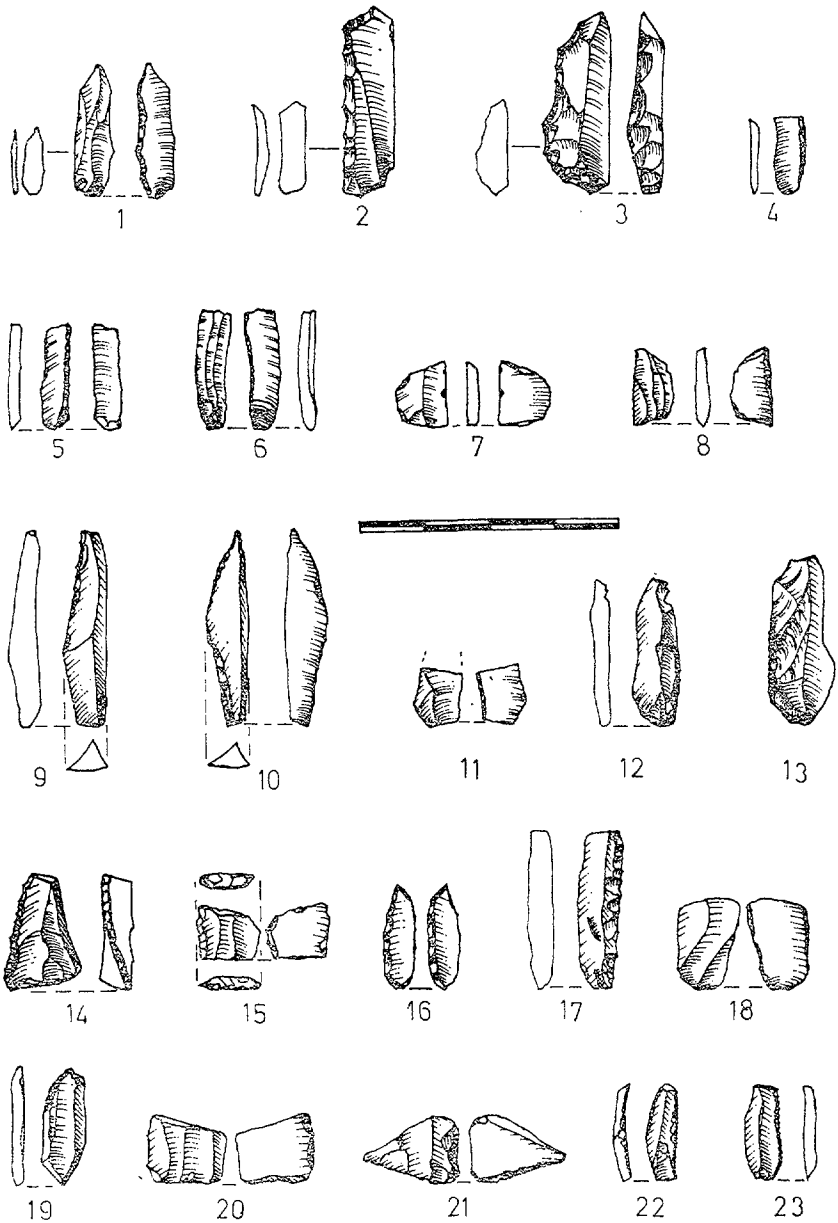

Figura 2. — 1 RM-2127, Lamineta de dors. — 2 RM-2106, Lamineta de dors truncada oberta. — 3 RM-80, Lamineta (runta) de dors. — 4 RM-332, Fragment de lamineta de dors — 5 RM-1835, Fragment de lamineta de dors. — 6 RM-603, Lamineta de doble dors marginal. — 7 RM-1585, Doble truncadura oberta. — 8 RM-2133, La-

	<i>Roc de la Melca</i>	<i>Castell Sa Sala</i>
Rascadores	13%	13,7%
Puntes	0	0
Raspadors	4,6%	8,1%
Denticulats	31,6%	36,2%
Abruptes	2,5%	0,6%
Truncadures	6,21%	0,12%
Perforadors	3,6%	3,4%
Puntes de dors	2,5%	3,7%
Laminetes de dors	10,3%	9,6%
Laminetes de dors truncades	1%	0
Bitruncadures	1,5%	0
Plans	0	0
Burins	13,9%	20,6%
Escatats	3,6%	1,8%

Les similituds entre els dos jaciments són molt notables. Tots dos tenen un percentatge de burins que dobla sobradament el de raspadors, un percentatge elevat de denticulats i un de molt semblant de rascadores, perforadors, laminetes i puntes de dors. En tots dos jaciments abunden extraordinàriament rascadores i denticulats marginals, sovint de mal destriar dels simples retocs d'utilització.

Les diferències més grans són l'elevat percentatge de truncadures al *Roc de la Melca*, que falta a *Castell Sa Sala*, i el percentatge de burins en aquest últim jaciment, superior al del primer.

El situar *Castell Sa Sala* en la seqüència cronològica i cultural del Paleolític Superior del Nord de Catalunya no ha estat tampoc fàcil, encara que la seva indústria és molt més reixida que la del *Roc de la Melca*. Una mostra de *Pecten jacobaeus*, entregada per J.

mineta de doble dors marginal. — 9 RM-1470, Lamineta de doble dors marginal. — 10 RM-932, Punta de dors secant, amb escotadura. — 11 RM-872, Fragment de lamineta de doble dors marginal. — 12 RM-1673, Lamineta de doble dors marginal. — 13 RM-2213, Lamineta de dors marginal. — 14 RM-138, Fragment de lamineta de dors. — 15 RM-1975, Doble truncadura oberta. — 16 RM-973, Punta de doble dors. — 17 RM-142, Fragment de lamineta de dors. — 18 RM-20-13, Lamineta de doble dors marginal. — 19 RM-1875, Punta de dors secant. — 20 RM-1797, Fragment de lamineta de dors marginal. — 21 RM-328, Fragment de rascadora marginal. — 22 RM-650, Lamineta de doble dors marginal. — 23 RM-598, Lamineta de dors truncada.

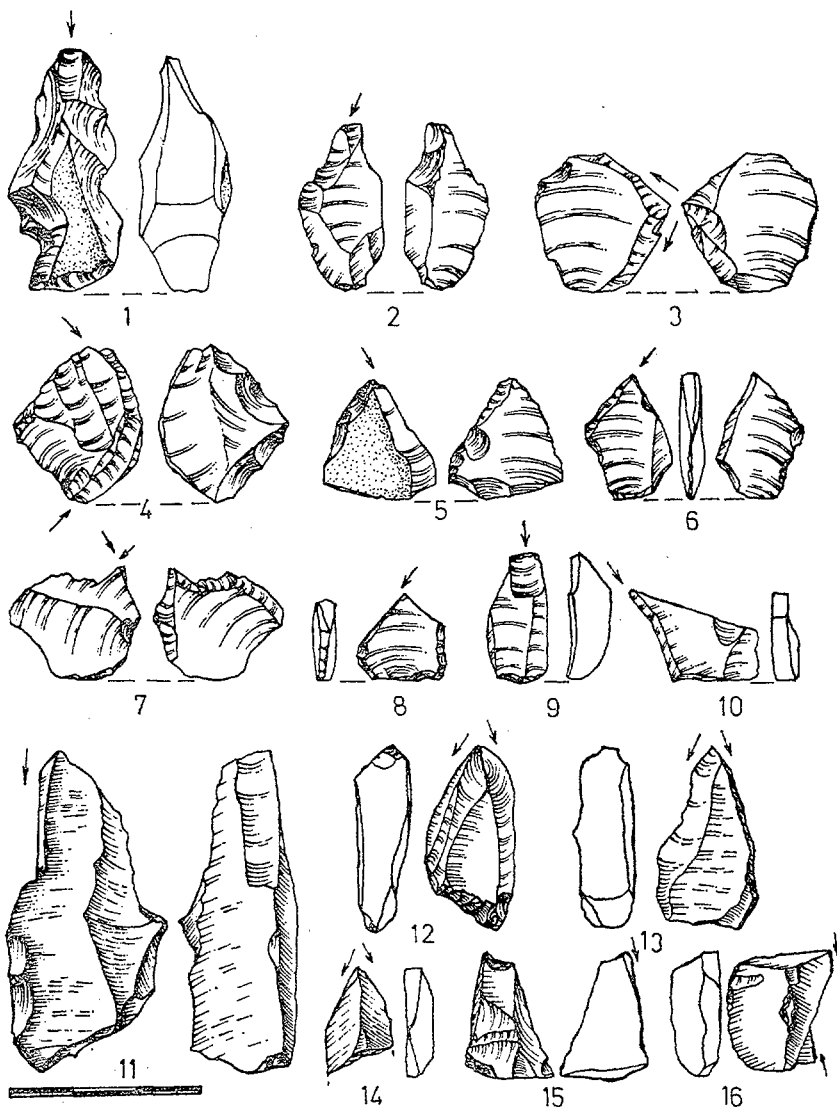

Figura 3. — 1 RM-2219, Burí sobre pla natural. — 2 RM-2221, Burí de cop lateral sobre retoc lateral. — 3 RM-179, Burí de cops latero-transversals. — 4 RM-351, Burí de cop lateral sobre retoc lateral, doble. — 5 RM-367, Burí de cop lateral sobre retoc lateral. — 6 RM-1597, Burí sobre pla natural. — 7 RM-151, Burí de cops latero-transversals. — 8 RM-107, Burí sobre pla natural. — 9 RM-592, Burí sobre pla natural. — 10 RM-91, Burí sobre pla natural. — 11 RM-572, Burí de cop lateral sobre retoc transversal. — 12 RM-590, Burí de cops laterals. — 13 RM-543, Burí de cops laterals. — 14 RM-231, Burí de cops laterals. — 15 RM-1476, Burí de cop lateral sobre retoc transversal. — 16 RM-1767, Burí sobre pla natural.

Estévez al mateix temps que nosaltres entregàvem una altra mostra d'ossos del *Roc de la Melca*, per obtenir una data de C14, ha donat un resultat que ens sembla inacceptable, possiblement a causa de què la quantitat de petxina no fou suficient:

Pecten MC - 2218 > 35.000 BP

Calrà intentar una nova datació amb ossos, abundants a Castell Sa Sala. La data obtinguda faria al jaciment Musterià o Aurinyacià molt antic, la qual cosa és al nostre entendre impensable donades les característiques de la indústria de *Castell Sa Sala*.

Nosaltres pensem que Castell Sa Sala, a causa del notable percentatge de burins, molt variats i de tipus molt notables, on els que són sobre retoc dominen els diedres, el fet de que quasi tots els burins siguin plans i la presència de típiques microgravettes, s'ha de situar en un Gravetià Final d'una fàcies particular del Nord de Catalunya, fàcies que no deixa de seguir el que és habitual en aquests moments a Europa Occidental. *Castell Sa Sala* gràcies a la seva bona indústria en sílex permet les consideracions que hem fet, i ja hem vist que a nivell de grups tipològics es pot comparar favorablement amb el *Roc de la Melca*. Cap altre jaciment del Nord de Catalunya no s'hi pot comparar. Així, doncs, la datació absoluta del Roc de la Melca que tot seguit comentarem avala la datació que hem suposat per raons tipològiques per *Castell Sa Sala*, i alhora aquestes raons ens porten a acceptar la datació absoluta del *Roc de la Melca*.

INDÚSTRIA ÒSSEA

L'única peça existent al *Roc de la Melca* és un punxó d'os, trencat, polimentat i de secció circular.

Les restes de fauna estan dominades per les de conill, però hi ha també cavall, cabra, senglar i cérvol. La totalitat de les restes paleontològiques i la manera com la caça era aprofitada són estudiades en un important treball de J. Estévez (1979).

DATAció ABSOLUTA DEL ROC DE LA MELCA

Per tal de fer una mica de llum en els problemes que presenta la cronologia del *Roc de la Melca*, entregàrem a J. i Y. Thommeret, del Centre Scientifique de Monaco, gràcies a la mediació del Pro-

fessor Henry de Lumley, una mostra d'estelles d'os indeterminades per a ésser analitzada. Ens és molt plaent agrair a tots ells la seva amabilitat, que ha permès l'obtenció de la següent data:

os MC2219: 20.900 ± 400 B P

Recordem aquí que al Nord de Catalunya fins ara només disposàvem d'una data acceptable pel Paleolític Superior, que és la del Magdalenian Final de la *Bora Gran*, M-1923: 11470±500 BP (9.520 ab. Crist). Les 6 dates de C14 del *Reclau Viver* (Serinyà), encara que s'ordenen d'acord amb l'estratigrafia, són considerades definitivament inacceptables (14.800±600 BP i 13750±600 BP pel Gravetià d'aquest jaciment) (Almagro Gorbea, 1970), (Muñoz, 1967). Sembla com si les mostres recollides al *Reclau-Viver*, jaciment obert en el travertí, així com les preses junt al lloc on fou trobada la mandíbula de Banyoles, també en el travertí, hagin sofert algun tipus de contaminació que les ha rejuenit.

Per ara la del *Roc de la Melca* és la dada més antiga de què disposem pel Paleolític Superior del Nord de Catalunya.

Podria convenir tant a un Solutrià molt vell, Solutrià Inferior o Proto-solutrià, com a un Gravetià o Perigordià Final. A la cova de *Les Mallaetes* (Barig, València), es data un probable Solutrià Inferior o Proto-solutrià més vell que no pas el *Roc de la Melca* (KN-I/90: 21.710±650 BP). El nivell amb peces foliàcees asimètriques, que tenen paral·lels amb algunes del *Reclau-Viver*, seria en canvi més modern (KN-I/919: 20.140±460 BP) (Forkea Jordà, 1976).

A la cova del *Parpalló* el Solutrià Inferior es data també lleugerament més modern (BM/859: 20.490±900-800) (Almagro Gorbea, 1975).

A França té una data semblant a la del *Roc de la Melca* el Solutrià més vell de *Laugerie-Haute* (GrN/1888: 20.890±300 BP), i al voltant del 21.000 es daten bastants nivells del Perigordià VII o Proto-magdalenian:

Abri Patalud (Les Eyzies) GrN-1857: 20.960±220 BP Proto-magdalenian
Abri Patalud (Les Eyzies) GrN-4230: 20.810±170 BP Proto-magdalenian
La Salpêtrière (Remoulins) (Ly-942: 20.630±770 Aurinyacià Final
Les Vigues (Saint Martin sur Montaignu) Ly-942: 21.100±1.300 Perigordià Superior.

Al Cantàbric, la part superior del nivell 5 de *Cueva Morín*, Gravetià Superior relacionable amb un Perigordià VI, es data al 20.710

±340 BP (Delibrias i altres, 1976) (González Echegaray i Freeman, 1973, p. 296).

No hi ha cap dubte de què el *Roc de la Melca* no té ni el més petit índex de retoc pla, indicador del Solutrià. No seria prudent pensar en un Proto-magdalenian, ja que és una indústria només localitzada al Perigord, ni tampoc en un Aurinyacià Final en el sentit en què és acceptat en alguns jaciments francesos, indústria que es troba immediatament abans del Solutrià. J. M.ª Corominas (1946) cita la possibilitat de què existeixi un Aurinyacià V al *Reclau-Viver* en base a la troballa de robustes atzagaies monobisellades (Takús V, 3,50-3,70 m. de profunditat). La indústria que les acompanyava no es pot comparar amb la del *Roc de la Melca*. Hem de concloure, doncs, com ja havíem anunciat abans, que la indústria del *Roc de la Melca* s'ha de situar en un Gravetià Final. La seva similitud amb la de *Castell de Sa Sala* i la data de C14 així ho indiquen.

Un Solutrià molt característic es col·loca sobre el Gravetià Final al *Reclau-Viver* i *l'Arbreda* (Serinyà), els dos únics jaciments que tenim amb una estratigrafia força completa al Nord de Catalunya. Però en els dos jaciments la qüestió del Gravetià Final queda molt confusa. A *l'Arbreda* a causa de la pobresa del material, i al *Reclau* per la barreja de nivells en aquests moments, que no deixa veure clara l'evolució. És possible la presència al *Reclau-Viver* de nivells proto-solutrians per sota del seu Solutrià tan característic, diferenciats també per un canvi en el color de la terra. En els talusos III i V, a una profunditat de 3-3,20., o sigui en un moment immediatament anterior al Solutrià, trobem una indústria amb un elevat percentatge de burins (23'6 % i 16'6 %), però és calculat sobre pocs útils (38 i 36, respectivament).

En conclusió, creiem que la data MC-2219: 20.900±400 BP, o sigui 18.950 ab. Cr., del *Roc de la Melca* pot ésser considerada acceptable, malgrat l'aspecte pobre i microlític de la indústria, que feia preveure una data molt més tardana, mesolítica. En un moment anterior al Solutrià existia al Nord de Catalunya, a *Castell Sa Sala* i al *Roc de la Melca*, una població de caçadors que tallava la matèria prima de la que podia disposar, bon sílex a *Castell Sa Sala* i roques diverses al *Roc de la Melca*. Fabricaven pocs raspadors, algunes laminetes o puntes de dors microlítiques i un elevat percentatge de burins (molts d'ells plans i sobre truncadura retocada o retoc lateral). L'útil més abundant eren les rascadores i els denticu-

lats marginals. La data de C14 i la tipologia de la indústria fan pensar que cal relacionar llurs cultura amb les del Gravetià Final, període que es caracteritza a Europa Occidental per una gran diversitat.

EL ROC DE LA MELCA (Sant Aniol de Finestres)

RESUM DE LA INDÚSTRIA LÍTICA

1) ORDRE DELS SIMPLES I SOBREELEVATS	95 (49'2 %)
A) GRUP DE LES RASCADORES	25 (13 %)
R11 Rascadora marginal lateral	8 (4'1 %)
R12 Rascadora marginal transversal	3 (1,5 %)
R21 Rascadora lateral	9 (4'6 %)
R22 Rascadora transversal	1 (0'5 %)
R23 Rascador latero-transversal	2 (1 %)
R322 Rascadora transversal carenada	1 (0'5 %)
R323 Rascadora latero-transversal carenada	1 (0'5 %)
B) GRUP DE LES PUNTES	0
C) GRUP DELS RASPADORS	9 (4'6 %)
G11 Raspador frontal... ..	6 (4'1 %)
G12 Raspador frontal amb retoc lateral)... ..	2 (1 %)
G311 Raspador frontal carenat	1 (0'5 %)
D) GRUP DELS DENTICULATS	61 (31'6 %)
D11 Osca marginal	12 (6'21 %)
D13 Rascadora denticulada marginal... ..	20 (10'3 %)
D21 Osca	4 (2 %)
D23 Rascadora denticulada	21 (10'8 %)
D323 Rascadora denticulada carenada	2 (1 %)
D325 Raspador denticulat carenat	2 (1 %)
2) ORDRE DELS ABRUPTES	64 (33'1 %)
A) GRUP DELS ABRUPTES	5 (2'5 %)
A1 Abrupte marginal	3 (2'51 %)
A2 Abrupte	2 (1 %)
B) GRUP DE LES TRUNCADURES	12 (6'21 %)
T11 Truncadura marginal	1 (0'5 %)
T12 Truncadura marginal obliqua	3 (1'5 %)
T21 Truncadura normal	6 (3'1 %)
T22 Truncadura obliqua	2 (1 %)
C) GRUP DELS PERFORADORS	7 (3'6 %)
BC1 Bec-truncadura	3 (1'5 %)
BC2 Bec-punta de dors	4 (2 %)
GRUP DELS BURINS	
D) GRUP DE LES PUNTES DE DORS	5 (2'5 %)
PD22 Punta de dors parcial tangent	1 (0'5 %)
PD25 Punta de doble dors	4 (2 %)

E) GRUP DE LES LAMINETES DE DORS	20 (10,3 %)
LD11 Lamineta de dors marginal	10 (5,18 %)
LD12 Lamineta de doble dors marginal	3 (1,5 %)
LD21 Lamineta de dors	17 (8,8 %)
H) GRUP DE LES LAMINETES DE DORS TRUNCADES ...	2 (1 %)
LDT11 Lamineta de dors truncada oclusa	1 (0,5 %)
LDT12 Lamineta de dors truncada oberta	1 (0,5 %)
I) GRUP DE LES BITRUNDADURES	3 (1,5 %)
BT32 Bitruncadura triangular de dors	2 (1 %)
BT33 Bitruncadura romboidal	1 (0,5 %)
3) ORDRE DELS PLANS	0
4) ORDRE DELS BURINS	27 (13,9 %)
GRUP DELS BURINS	
B11 Burí de pla natural	8 (4,14 %)
B12 Burí sobre trencat	2 (1 %)
B21 Burí de cops laterals sobre retoc transversal.	4 (2 %)
B22 Burí de cops laterals sobre retoc lateral	6 (3,1 %)
B23 Burí de cops transversals sobre retoc lateral.	2 (1 %)
B31 Burí de cops laterals	3 (1,5 %)
B32 Burí de cops latero-transversals	2 (1 %)
BURINS DOBLES	
B23.B23	1
B22.B22	1
B12-B12	1
5) ORDRE DELS ESCATATS	7 (3,6 %)
GRUP DELS ESCATATS	
E1 Peça escatada	7 (3,6 %)
TOTAL DE TIPUS PRIMARIS	193
TOTAL D'ÚTILS	190
ÚTILS classificats com a tipus primaris	190 (9,1 %)
CHOPPERS	3
CHOPPING-TOOLS	2
(Microcurí)	1
LAMINETES	37 (1,7 %)
Fragments de laminetes	8 (0,38 %)
Laminetes de cop de burí	1
Laminetes amb cresta	3
Làmines i fragments	2
NUCLIS	16 (0,76 %)
sobre làmina	1
informes	8
fragments	1
cònics	4
amb dos plans de percussió	
que es tallen en angle diedre	1

ASCLES	190 (9,1 %)
Ascles corticals de rierenc	28
Esquerdisos, fragments d'ascla, ascles de talla ...	1522 (73 %)
Cristalls de roca tallats	2
Fragments de rierenc	77
Fragments de quarsita	1

TOTAL DE LA INDÚSTRIA LÍTICA TALLADA. 2083

Fragments d'una pedra aplanada, de granit cremat	9
Fragments d'un gran palet de granit, pla i polimentat per les dues cares, que presenten a més grans senyals de percussió al centre	4
Rierencs	18
Nòdul de limonita	1
Nòdul d'ocre	1
Fragments de sorrenca	5
Concreció	5
Fòssils	77
Os cremat	19

TOTAL D'OBJECTES NUMERATS com a lítics 2222

MATÈRIA PRIMA DE LA INDÚSTRIA LÍTICA TALLADA

Sílex cremat	2
Sílex	1170 (56 %)
Quars	659 (31 %)
Quarsita	61
Lidita	32
Basalt	1
Calcàrea	42
Pòrfid	70
Pissarra	5
Cristall de roca	19
Diversos	22

INDÚSTRIA ÒSEA

Un punxò polimentat sobre una estella d'os llarg.

BIBLIOGRAFIA

- ALMAGRO GORBEA, M. 1970, *Las fechas de C14 para la Prehistoria y la Arqueología Peninsular*, «Trabajos de Prehistoria», 27. Madrid, 1970, pàgs. 9-42.
- ALMAGRO GORBEA, M. 1975, *C-14, 1975. Nuevas fechas para la Prehistoria y la Arqueología Peninsular*, «Trabajos de Prehistoria», 32. Madrid, 1975, pàgs. 167-175.
- BADIA I HOMS, J. 1977, *L'arquitectura medieval de l'Empordà. I, Baix Empordà*. Diputació Provincial de Girona, 1977, 483 pàgs. amb il·lustracions.
- COROMINAS PLANELLA, J. M.^a 1946, *La cueva del Reclau-Viver de Serrià*, ANALES DEL I. E. G., I, Girona, 1946, pàgs. 209-223, 6 figs.
- DELIBRIAS, G. i M-T. GUILLIER, J. EVIN, J. THOMMERET i Y. THOMMERET, 1976, *Datations absolues des dépôts quaternaires et des sites préhistoriques par la méthode du Carbone 14*, «La Préhistoire Française», Tome I: *Les civilisations paléolithiques et mésolithiques de la France*, C. R. N. S., Paris, 1976, pàgs. 1499-1514.
- ESTÉVEZ ESCALERA, J. 1977, *La fauna del Pleistoceno en Catalunya*. Tesis doctoral, Universidad de Barcelona, 1979, 522 pàgs. (inèdit).
- FORTEA PÉREZ, J. i JORDÀ CERDÀ, F. 1976, *La Cueva de Les Mallaetes y los problemas del Paleolítico Superior del Mediterráneo Español*, Zephirus, XXVI-XXVII, 1976, pàgs. 129-166, 11 figs.
- GONZÁLEZ ECHEGARAY, J. i L. G. FREEMAN, 1973, *Cueva Morín. Excavaciones de 1969*. Publicaciones del Patronato de las Cuevas Prehistóricas de la Provincia de Santander, X, Santander, 1973, 304 pàgs., 93 figs.
- LAPLACE, G. 1974, *La typologie analytique et structurale. Base rationnelle d'étude des industries lithiques et osseuses*, Banques de données archéologiques, Colloques nationaux C. R. N. S. n.º 932, Marseille, 12-14 Juin 1972, pàgs. 91-142, 31 figs.
- MUÑOZ AMILIBIA, A. 1967, *La cronología del Radiocarbono en la Península Ibérica*, «Pyrenae» III, Barcelona, 1967, pàgs. 9-15.
- OLIVA PRAT, M. 1961, *Tessela Arqueológica*, «Revista de Girona», 14, 1961, pàgs. 77-82, 5 figs.
- OLIVA PRAT, M. 1969, *Tessela Arqueológica*, «Revista de Girona», 47, 1969, pàgs. 11-14, 2 figs.

- RIURÓ, F. 1969, *Tessela Arqueològica. El valle de Sant Aniol de Finestres. Exploraciones Arqueológicas*, «Revista de Gerona», 48, 1969, pàgs. 19-21, 3 figs.
- OLIVA PRAT, M. 1976, *Excavaciones Arqueológicas en la provincia de Gerona en 1973*, «Noticiario Arqueológico Hispánico». Prehistoria, 5. Madrid, 1976, pàgs. 133-144, 5 figs.
- SOLER MASFERRER, N. 1976, *Coma d'Infern. El Roc de la Melca*, El Paleolític a les Comarques Gironines, Caixa d'Estalvis Provincial. Girona, 1976, pàgs. 102-104, 4 figs.